

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE IN JAVNO UPRAVO

UPRAVA RS ZA IZVRŠEVANJE KAZENSKIH SANKCIJ

Generalni urad

Jesenkova ulica 3, 1000 Ljubljana

T: 01 300 56 70

F: 01 300 56 20

E: gp.ursiks@gov.si

<http://www.mpju.gov.si>

Urad Vlade RS za komuniciranje
Gregorčičeva 25
1000 Ljubljana
gp.ukom@gov.si

Številka: 100-151/2007/45

Datum: 15. 11. 2012

**Zadeva: Predlagam.vladi – predlog 3698-380: varčevanje in zaporniki – odgovor
Uprave RS za izvrševanje kazenskih sankcij**

Zveza: dopis št. 092-380/2012/1 z dne 6. 11. 2012

Uprava RS za izvrševanje kazenskih sankcij predlog na portalu predlagam.vladi glede varčevanja v slovenskem zaporskem sistemu ocenjuje kot neustrezen, saj temelji na napačnih informacijah.

Skladno z 2. členom **Konvencije Mednarodne organizacije dela št. 29 o prisilnem ali obveznem delu**, pomeni izraz »prisilno ali obvezno delo« vsako delo ali storitev, ki zahteva od posameznika opravljanje dela, za katero se le-ta ni prostovoljno odločil, pod pretjno kakršnekoli kazni.

Ustava RS v 49. členu ter 4. in 5. člen Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij (ZIKS-1) določajo pravice zapornikov, ki se nanašajo na delo in plačilo stroškov oseb, nad katerimi se vrši kazenska sankcija.

Glede na te določbe bi bilo »obvezno delo zaprtih oseb« v nasprotju z zakonodajo.

Ustava RS

49. člen (svoboda dela)

Zagotovljena je svoboda dela.

Vsakdo prosto izbira zaposlitev.

Vsakomur je pod enakimi pogoji dostopno vsako delovno mesto.

Prisilno delo je prepovedano.

ZIKS-1

4. člen

Med izvrševanjem kazenskih sankcij so obsojencu zagotovljene vse pravice državljanov Republike Slovenije, razen tistih, ki so mu izrecno odvzete ali omejene z zakonom.

5. člen

Tisti, proti kateremu se izvrši kazenska sankcija, ne plača stroškov za njeno izvršitev, razen če z zakonom ni drugače določeno.

Zakon o izvrševanju kazenskih sankcij (ZIKS-1) v 15. členu določa, da je treba obsojencu, ki je zmožen za delo in želi delati, omogočiti delo v skladu z možnostmi zavoda in da mora biti delo organizirano po sodobnih tehnoloških in drugih postopkih, v kakršnih se enaka ali podobna dela opravljajo zunaj zavoda. Delo obsojenca mora omogočiti ohranjanje, pridobivanje in povečanje njegovih strokovnih sposobnosti, da bi se po prestani kazni lažje vključil v življenje na prostosti.

Delo zaprtih oseb je sestavni del življenja v zaporu s ciljem aktivne vključenosti med prestajanjem kazni in večje možnosti za uspešno reintegracijo v družbo po prestani kazni, zato je osnovna usmeritev Uprave RS za izvrševanje kazenskih sankcij (URSIKS), da se delo zagotovi čim večjemu številu zaprtih oseb.

Delo se zaprtim osebam zagotavlja predvsem v javnih gospodarskih zavodih (JGZ), pri hišnih delih (kuhinja, pralnica, vrt, vzdrževalna dela, itn.) in pri pravnih osebah zunaj zavoda. Največ zaprtih oseb dela v JGZ, ki opravljajo različne gospodarske dejavnosti. Usmeritev URSIKS je, da se zunaj zavoda omogoči delo vsem, ki za to izpolnjujejo zakonske pogoje (12. čl., 52. čl. ZIKS-1) in ne obstajajo varnostni zadržki. Prav tako je usmeritev, da se čim več del, ki so potrebna za nemoteno delovanje zaporskega sistema, opravi v lastni režiji (inštruktorji z obsojenci), saj se s tem ne omogoča samo delo zaprtim osebam, ampak tudi zniža stroške poslovanja. Na področju hišnih del se vseskozi zagotavlja nemoteno zaposlovanje potrebnega števila zaprtih oseb. Do večjih težav prihaja pri zagotavljanju dela v JGZ, ki so pretežno vezani na zunanji trg, saj je zaradi splošne gospodarske krize vse težje zagotoviti primerno delo za obsojence.

Usmeritev URSIKS je, da se čim več del za potrebe zaporskega sistema, ki se ne dajo izvesti v okviru hišnih del, opravi v JGZ (samooskrba). V zadnjih dveh letih je bilo tako vse pohištvo za obsojence izdelano v JGZ Rinka, vključno s pohištvom za oba nova objekta v Zavodu za prestajanje kazni zapora Dob. Ker je osnovno poslanstvo JGZ zaposlovanje zaprtih oseb, Generalni urad URSIKS redno spremlja načrtovanje in izvajanje zaposlovanja (letni programi dela) in spodbuja k večjemu zaposlovanju.

Na dan 17. 10. 2012 je bilo v eno od oblik dela vključenih 41 % zaprtih oseb, kar predstavlja vse kategorije zaprtih oseb (obsojence, pripornike, uklonilno zaprte, mladoletnike v prevzgojnem domu). Med obsojenci jih je na isti dan delalo več kot polovica, oziroma 52,6 %.

Strošek oskrbnega dne v slovenskih zaporih za leto 2011 znaša 83 EUR in je izračunan tako, da je višina vseh proračunskih sredstev Uprave RS za izvrševanje kazenskih sankcij deljena s številom dni v letu in povprečnim številom zaprtih oseb. Metodologija je zaradi primerjave povzeta po nekaterih drugih državah EU. Dejansko to ne pomeni, da nas toliko stane konkretna zaprta oseba dnevno, ampak je to dnevni strošek zaporskega sistema, preračunan na zaprto osebo. V oskrbni dan so vključeni vsi stroški zaporskega sistema - od plač, investicij, materialnih stroškov, izobraževanja, zdravstvenega varstva, itn. Med vsemi stroški, tako kot v drugih državah EU, daleč največji strošek predstavljajo plače zaposlenih. V letu 2011 je Uprava RS za izvrševanje kazenskih sankcij porabila 40.343.175,48 EUR proračunskih sredstev, kar je 7 % manj kot v letu 2010.

Povprečno dnevno stanje zaprtih oseb je bilo v letu 2011 1.337. Na dan 15. 11. 2012 je v slovenskih zaporih zaprtih 1.430 oseb, kar predstavlja znatno povečanje glede na preteklo leto.

Pripravila:
Ksenja Lampe
višja referentka III
Ksenja Lampe

Dušan
Dušan VALENTINČIČ
generalni direktor

Poslano:

1. Urad Vlade RS za komuniciranje, Gregorčičeva 25, 1000 Ljubljana, e-naslov: gp.ukom@gov.si,
2. Ministrstvo za pravosodje in javno upravo, Tržaška cesta 21, 1000 Ljubljana, e-naslov: gp.mpju@gov.si,
3. arhiv.